תרד ותטמא ואל יטמאנה ביד ר׳ יהושע אומר אף יטמאנה ביד שאני התם דלטומאה קא אזלא / כי אתא רב יצחק תני כבשי עצרת ששחטן שלא כמצותן פסולין ותעובר צורתן ויצאו לבית השריפה אמר רב נחמן מ״ט דמקיש להו לחטאת תני פסולין תנא דבי לוי דנגמר שלמי חובה משלמי נדבה תני כשרים *דתני לוי ושאר שלמי נזיר ששחטן שלא כמצותן כשרין ולא עלו לבעלים לשם חובה ונאכלין ליום ולילה ואין טעונין לא לחם ולא זרוע מיתיבי *אשם בן שנה והביא בן שתים בן שתים והביא בן שנה פסולין ותעובר צורתן ויצאו לבית השריפה אבל עולת נזיר ועולת יולדת ועולת מצורע שהיו בני שתי שנים ושחטן כשרין כללו של דבר כל הכשר בעולת נדבה כשר בעולת חובה וכל הפסול בחטאת פסול באשם חוץ משלא לשמו קשיא תנא תנא דבי לוי הוא תא שמע *דתני לוי אשם נזיר ואשם מצורע ששחטן שלא לשמן כשרים ולא עלו לבעלים לשום חובה שחטן מחוסר זמן בבעלים או שהיו בני שתי שנים ושחטן פסולין ואם איתא לינמר משלמים שלמים משלמים גמר אשם משלמים לא גמר ולא גמר שלמים משלמים לינמר נמי אשם מאשם אשם נזיר ואשם מצורע מאשם גזילות ואשם מעילות או אשם גזילות ואשם מעילות מאשם נזיר ואשם מצורע אמר רב שימי בר אשי דנין דבר שלא בהכשירו מדבר שלא בהכשירו ואין דנין דבר שלא בהכשירו מדבר שבהכשירו גלא והא תניא *מנין ליוצא שאם עלה לא ירד שהרי יצא כשר בבמה

*)[illegible] זבחים קיח:

תנא

פרד ומטמא · אע״ג דמיפסדא לחולין דעד השתא הוו חזו ליה בימי ט) טומאתו והשתא לא חזו למידי: ולא יטמאנה ביד · לקבלה בכלים טמאים כדי להציל החולין: אף ו) יטמא ביד · אלמא חסה בתרומה כדי שתזכה בחולין: דלטומאה ז) אזלא · אם תפול בחולין כמי אבודה היא ח) לאו חטאה היא: כי אתא רב יצחק תנא שלא כמצותן · שלא לשמן ל״א ט) שהיו בני שנה והביאו בני שתים ומפי המורה שמעתיה ומפי רוב הגאונים ולשון אחרון אינו כלום דאם כן מאי ששחטן שהביאן מיבעי ליה: ותעובר צורתן · לפי שאין שורפין קדשים עד שיפסלו בלינה משום בזיון קדשים אלא אם כן פסולו בגופו כגון פיגול וטמא: דמקיש · י) (א) [א] דכתיב גבי חטאת ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים: תני פסולין · כחטאת דתנן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרין חוץ מפסח וחטאת ולאידך לישנא מדמי להו לחטאת שעברה שנתה דפסולה כדתנן חמש חטאות מתות במסכת תמורה (דף טו.): שלמי חובה משלמי נדבה · דכשרין שלא לשמן דבכלל כל הזבחים הן ולאידך לישנא אם נדר עולה ושלמים והביא איל כשר כדאמרינן בפ׳ הרי עלי [עשרון] (לקמן קז:) קטן והביא גדול יצא רבי אומר לא יצא ואפי׳ רבי מודה חובה כשר: ושאר שלמי נזיר · (ב) יא) [ב] דלעיל מיניה קאי אקרבנות נזיר בתוספתא דנזיר בפרק נזיר שאכל אחד מכל האיסורין וקתני הראוין לבא בן שנה והביאו בן שתים יב] שתים והביאו בן שנה שגלחתו פסולה חבירו לא עלו לו ושאר יג] שלמים כגון שלמי נזיר דחובה הן ששחטן שלא כמצותן שלא לשמן ולאידך לישנא בן שנה דשלמי נזיר איל כתיב בהו ואיל בן שתי שנים: כשרין · כשלמי נדבה ונאכלין ליום ולילה כתודה שלמי נזיר דדינו כדין תודה דאמר מר שלמיו לרבות שלמי נזיר: ואין טעונין לא לחם ולא זרוע · בשלה דאין הנזיר מיגלח בהן יד) קתני מיהא כשרין ואע״ג דאיתקש לחטאת דכתיב וכבשה אחת בת שנתה תמימה לחטאת ואיל אחד תמים לשלמים (במדבר ו) אלמא מגמר שלמים משלמים חובה מנדבה עדיף ליה: אשם בן שנה · כגון דנזיר ומצורע דכתיב כבש: בן שתים · כגון גזילות ומעילות דכתיב טו) איל: עולת נזיר ויולדת ומצורע · דכתיב בהו כבש: בן שתי שנים כו׳ כשרין · דאמרינן מעולת נדבה דאם נדר קטן והביא גדול חובה כשר: חוץ משלא לשמו · דפסול בחטאת וכשר באשם וקשיא לר׳ יצחק דקתני בהדיא דנגמר עולת חובה מעולת נדבה ואע״ג דבי חטאת כתיבי עולת מצורע ועולת נזיר לא מקשי להו לחטאת למיפסלינהו בני שתי שנים דנגמר חובה מנדבה עדיף, ורבי יצחק נמי לינמר שלמי חובה משלמי נדבה בין טז] שלא לשמו בין בב׳ שנים, ואי קשיא מאי שנא אשם יז] שלא כמצותו פסול יותר מעולה שכשר משום דלא אשכחן אשם יח] נדבה למגמר מיניה: תנא דבי לוי · דגמר חובה מנדבה ולא גמר חובה מחובה: מחוסר זמן בבעלים · קודם שיכלו שבעת ימי ספירתן דאין אשם אלא בנזיר טמא: ואי איתא דגמר תנא דבי לוי חובה מנדבה נגמר אשם בן שתי שנים משלמים דנדבה בן שתי שנים יט]: דנין דבר שלא בהכשירו · כגון כ] שלמי נדבה שבאו שלא בהכשרן כגון שלא לשמן או קטן והביא גדול: ואין דנין דבר שלא בהכשרן · כגון אשם נזיר בן שתים מדבר שבהכשרן מאשם גזילות בן שתים שהרי הכשירו בכך (ג): יוצא בבמה · הכשירו בכך דהא ליכא קלעים:

תנא

כבשי עצרת ששחטן שלא כמצותן פסולין · פירש בקונטרס שלא לשמן והא דתנן (זבחים דף ב׳) כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרין חוץ מן הפסח והחטאת ולא מפיק כבשי עצרת דלא פסיק ליה לאפוקי שלמים אי נמי כי קתני בהאי בבא ובבבא דלקמן לא קתני והא דלא ממעטינן להו מחטאת לחטאת כי היכי דממעטינן אשם כיון דאיתקש לחטאת ואתו בהדיה דכתיב (ויקרא כג) ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני כבשים ותימה מנא ליה דטעמא משום היקשא דלמא האיל ובאים להתיר חדש במקדש ולא התירו [נ] ואמאי איצטריך רב בפ״ק (לעיל ד.) וי״ל דה״ל ליחשוב [נמי] רב כבשי עצרת והכא נמי ליחשוב מנחת העומר ואשם נזיר ומצורע אי נמי הלחם הוא המתיר וכבשים המתירין לחם לא איקרו מתיר אי נמי לחם נמי לא מיקרי מתיר (הא) כיון דקודם לשתי הלחם אם הביא כשר ומיהו קשה לפי זה דהי פריך בסמוך ליפרוך מההיא דאיתקש לעיל כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן הדם יזרק והבשר יאכל וכל״ה שפירש בקונטרס נראה שלא כמצותן בן שנה והביאו בן שתים כא] והא דלא נקט לשון הבאה דשייכא גבי בן שנה והביא בן שתים משום דהוי שלא בזמנו ומחוסר זמן בכלל ובתוספתא דנזיר קתני בהך דבסמוך שהביאן שלא כמצותן:

תעובר צורתן · הא תנא *דרבה בר אבוה הוא כן דאמרי׳ פיגול בגופו ״טרפ דבפ״ק דזבחים (דף ד׳) קרייה לשינוי קודש פסולו בגופו והכא דאמרי׳ כל שפסולו בגופו ישרף מיד: **ותנא** דבי לוי · לא מקיש להו לחטאת להא מילתא אבל שלי עולות אית לה לענין זכרי כהונה פ׳ איזהו מקומן (זבחים דף נה:) לגבי כבשי עצרת אבל לענין הא לית ליה והא שלמי נזיר איתקשו לחטאת ואפי׳ הכי סברי דכשרין:

איתיביה אשם בן שנה · הא דלא פריך ממתני׳ דפ׳ בתרא דזבחים (דף קיב) דקתני בה עולת נזיר ועולת מצורע קודם זמנו ששחטן בחוץ חייבין והיינו טעמא משום דחזיא לעולת נדבה בפנים וקודם זמנו לא חזו לנזיר ומצורע לא דמי כלל להכא דהתם איכא גופייהו חזו לעולה אבל הכא מייתי תנמר חובה מנדבה תימה דבפ׳ אלו קדשים (תמורה דף יט:) *תנן אשם בן שנה והביאו בן שתים בן שתים והביאו בן שנה כשרים ולא עלו לבעלים לשם חובה רבי שמעון אומר כל עצמן אינם קדושים והשתא אמאי דקתני הכא פסולין לא כרבי שמעון ולא כרבנן והא נמי כמתני׳ פרק בתרא דזבחים (דף קטו׳) דפריך מהא דתני לוי אשם נזיר ואשם מצורע ששחטן מחוסר זמן בבעלים שחטן בחוץ חייב ומשני כאן לשמן כאן שלא לשמן פירוש שלא לשמן כשרין כב] לשמן פסולין כד) ומיהו קשה לרב הונא דאית ליה התם דליכא מידי דפסול לשמו וכשר שלא לשמו ומאי משני מהא ואין לתרץ בהפרים שתי אשמות לאחריות כדמשני [ד] לרב דימי דמדקתני לא עלו משמע דאין מעלה בכך והוא אמאי איצטריך למיתני כה] לא עלו לבעלים לשם חובה פשיטא דלא עלו כיון דשלא לשמן איתעביד ס] *):

אשם נזיר ואשם מצורע ששחטן שלא לשמן כשרין · מהכא לא מצי לאותובי דלפיק אשם משלמים מדמכשר בהו שלא לשמן דאשם תני חטאת הוא דממעט ליה ולא דמי לשלמי ציבור דלא ממעטינן מאותה אלא קרבנות יחיד והא דלא עלו לבעלים לשם חובה מסברא הוא ולא מטעם מילף ואי שלא כמצותן דלעיל לאו היינו שלא לשמן ניחא טפי והא דקי אמרי לעיל האי תנא דבי לוי הוא לא בעי למיפרך מגופה אמאי פסולין ודלמא כאי דמכשר עולה דחזי לנדבה אבל אשם דלא חזי לנדבה מיפסל ותנא אמריכא הוא אבל מלוי אלוי פריך שפיר דשלמי נזיר נמי לא חזו לנדבה דקובה איתפלגו:

*)[ועיין תוס׳ תמורה יט: ד״ה אשם בן שנה]

עקירה

קכב א מיי׳ פ״ב מהל׳ תרומות הלכה ד :

קכד ב מיי׳ פט״ו מהל׳ פסה״מ הלכה כ :

עך ר׳ יהושע ליתא כאן במשנה דתרומות ועיין ר״ש בתרומות פ״ח משנה יא

קכה ג ד מיי׳ פ״ד מהל׳ פסה״מ הלכה ט :

קכו ה מיי׳ פט״ו מהל׳ פסה״מ הלכה כ :

[illegible]

נזיר כה: תוספתא דנזיר פ״ד

תוספתא דזבחים פ״א [תמורה יט:]

זבחים קטו.

נושא/מבנה

⌂ ב׳ מקורות חולקות בדנין כבשי עצרת שנשחטו שלא לשמן

ר׳ יצחק - פסול

תני לוי - איש פסול ונאכל

מבנה

△(מחקר)

קושיות על הסברו של ר׳ נחמן

▽ תשובות

שלמי/עולות חובה שנשחטו שלא לשמן

(מאי מדמינן)

לחטאת שהוקש לו בפסוק

לנדבה דינו

I אשם { נזיר / מצורע } בן שנה

II { מעילות / גזלות } ב׳ שנים

רבינו גרשום

רביעית בטהרה בכלים טהורים יציל ואם לאו שאינו יכול להציל בטהרה תרד ותטמא בעצמה בחולין [illegible] והפסיד את החולין(א) · אלמא אמרינן עשה [illegible] בתרומה כדי שתזכה בחולין: שאני התם דלטומאה קא אזלא כשתרד [illegible] משום הכי אף יטמאנה ביד: ששחטן שלא במצותן כגון שהיו יתירין מבני שנה: מר משום הכי פסול דמקיש להו לחטאת מה חטאת שעברה שנתה פסולה אף הני נמי: תנא דבי לוי דנגמר שלמי חובה היינו שלמי נזיר משלמי נדבה מה שלמי נדבה נדר זכה קטן והביא גדול יצא כדאמרינן בפרק הרי עלי עשרון אף שלמי נזיר והכבשי עצרת היינו שלמי חובה ששחטן שלא במצותן יתירין מבן שנה כשרין ונאכלין ליום ולילה כשלמי נזיר ואין טעונין לא לחם של המצות ולא זרוע בשלה דהא לא עלו לבעלים: אשם בן ב׳ שנים כגון אשם גזילות ומעילות שקרוי איל · כל הכשר בעולת נדבה דכשר בין ב׳ שנים בין בן שנה · כל הפסול בחטאת כגון בן ב׳ שנים פסול באשם חוץ משלא לשמו דהפסול בחטאת ולא באשם · ותוספתא [illegible] היכא דיליף עולת חובה מעולת נדבה דכשרים הם והכי נמי שלמי חובה כגון כבשים משלמי נדבה דכשירין שלא במצותן וקשיא לר׳ יצחק דאמר פסולין: הוי תנא דהוא ברייתא תנא דבי לוי ה׳ ת״ש: אשם נזיר ואשם מצורע שהן בן [illegible] ליתכשרי בן ב׳ שנים ואשם [illegible] בהכשירו שלמי חובה שלא [illegible] אשם נזיר ראשון כשר להביא בן

מחוסר זמן בבעלים שרבן לשחט ביום השמיני לטהרתו ושחטן בשביעי : אשם נזיר ואשם [illegible] שנה לינמר מאשם גזילות ואשם מעילות מה תני בני ב׳ שנה והכשרין אף תני ליתכשרי ב[illegible] גזילות מאשם נזיר מה אשם נזיר כשר בן שנה אף גזילות נמי: תנן דבר שלא בהכשירו [illegible] כמצותן משלמי נדבה שלא כמצותן דכשרין ואין דנין דבר שלא בהכשרו אשם נזיר ראשון [illegible] ב׳ שנים מאשם גזילה דכשר להביא בתחלה בן שתי שנים דקרוי איל · והרי במה דיוצא [illegible]

שיטה מקובצת

א] ותעובר צורתן [illegible] הוא ומורינן [פסחים דף נח:] כל שפסולו בגופו ישרף מיד ובן שנה שהביא בן שתים פסול בגופו ובן פסול שלא לשמה הוי פסול בגופו כדאמרינן (פ׳ כל שעה דף לד ע״ב) [illegible] [פסחים דף ז.] ר״ש בן שנה שהביא בן שתים לא חשבינן פסול בגופו הוא דחשבינן ליה בזבחים (דף ה.) היינו לענין שינוי בעלים ר״ס [illegible] ברכה [illegible] [illegible] (בפרק [illegible]) [illegible] ביצד צולין) [בפרק אלו דברים דף סג] כל שפסולו בגופו ישרף מיד בדם ובבעלים [illegible] [illegible] דפסול שלא לשמן קל [illegible] פסול בגופו [illegible] דהיינו בן שנה (והיינו) [והביאו] בן שתים נמי קל הוא [illegible] בכל שלמי נדבה כדאמר לקמן בפ׳ (המנחות והנסכים) [הרי עלי עשרון] קטן והביא גדול יצא : ב] אמר ליה רב נחמן [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

ו] אשם נזיר והיבות או נמחק : ט) בימי טומאתו : ו] אף יטמאנה ביד : ז] דלטומאה קאזלא : ח) אכוורה הלכך לאו : ט) ל״א שלא ברחם דבעינן בני : י] דמקיש דכתיבא : יא] שלמי נזיר [illegible] בקרבנות : יב] בן שתים בן שתים : יג] ושאר זבחים : יד] ניתר בהן ולא עלו [illegible] דכתיב בהו : טו] בין לשלא לשמו : יז] אשם דשלא : יח] אשם בא : יט] שתי [illegible] נמי אשם כאשם אשם נזיר מעילה ומעילה מנזיר וליתכשרו כולהו בין בני שנה בין בני [illegible]

[illegible] כשבי עצרת הבאים בני שתים שלא בהכשירו או שלא לשמן דלקשה מדבר שלא [illegible] שלמי נדבה שלא לשמן או קטן והביא גדול הכשר ת״ה נמי עולה יולדת שלא בהכשרה מעולת נדבה שלא בהכשרה ותיבות שלמי נדבה שבאו שלא בהכשרן נמחק : כא] והא דלא נ[illegible]

[illegible] ורשמא לשון שלא כמצותן נופל על לשון ששחטן תימה מ״מ תקשי סברייתא דלעיל או ששחטן בין לפני זמנם פי׳ ושמא י״ל דלאחר זמנם אין ר״ל בן שנה שהביא בן שתים או [illegible]

[illegible] ר״ל קודם עצרת ולאחר עצרת : כב] דרבה בר אבוה הוא · פסחים דף לד ע״ב והדף נג ע״ב ולקמן דף נ ע״ב : כג] שלא לשמן כשרין · דהוי בכלל הזבחים שנזבחו שלא לשמן דכשר[illegible]

[illegible] היינו דווקא שסופו להיות ראוי לשמו אבל בן שנה והביא בן שתים אין סופו להיות בן שנה ובן שתי שנים שהביא בן שנה נהי דסופו להיות כשר לשמו לכשיגדל שמא לא יומתין [illegible]

[illegible] י״ל דהתם מיירי אחר שניתק לרעייה דסתמא לשם עולה כשר דאשם מותר עולת נדבה והכא מיירי קודם שניתק לרעייה ומש״ה פסולים כדאמרי׳ בפ״ק דמכילתין דגזרינן אחר כפרה אטו [illegible]

כה] לאומי בהדיא תנדיר : כו] איתעביד אלא אפילו שחטן כדינן נמי כגון בן שנה שנה ובן שתים שתים כיון דשלא לשמן נשחטו לא עלו לבעלים לשם חובה :

*) [illegible] כמו כתמים כו׳ כלומר וכו׳ ופי׳ כר״מ ונראה שכוונתו למש״כ רש״י בשבת דף קלב. ד״ה [illegible] ר״כ עקירה דכל י״ג מידות אין דנין מהלכה [illegible]

*) [illegible] ור׳ יהושע אומר אף יטמאנה ביד כדי להציל את החולין אלמא אמרינן וכו׳ :

הגהות צ״ק [א] לחטאת דכתיב : [ב] אלעיל : [ג] כדאמר רב בפרק כצ״ל : [ד] רב הונא :

הגהות הב״ח (א) רש״י ד״ה דמקיש לחטאת דכתיב : (ב) ד״ה ושאר וכו׳ דלעיל מיניה וכו׳ בן שתים בן שתים : (ג) ד״ה ואין דנין וכו׳ בכך כס״ד ואח״כ מ״ה יוצא כשר בבמה וכו׳ יוצא בבמה :

גליון הש״ס תוס׳ ד״ה תעובר כו׳ דרבה בר אבוה הוא · פסחים דף לד ע״ב :